

Innst. 147 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:10 S (2014–2015)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Heikki Eidsvoll Holmås, Karin Andersen, Torgeir Knag Fylkesnes og Audun Lysbakken om å følge opp anbefalinger for å nå Norges klimamål i 2020

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i representantforslaget:

- «1. Stortinget ber regjeringen gi Miljødirektoratet og Oljedirektoratet mandat til å gå gjennom utslippstillatelser, samt øvrige tillatelser og pålegg overfor oljeindustrien, samt stille krav om beste tilgjengelige teknologi (BAT) for å redusere utslipp og gjennomføre energieffektivisering der det er teknisk mulig.
2. Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for elektrifisering av eksisterende felt for å nå klimamålene frem mot 2030 og 2050. Stortinget ber regjeringen særlig vurdere elektrifisering av sørlige Nordsjøen.
3. Stortinget ber regjeringen gi Miljødirektoratet og Oljedirektoratet pålegg om å stille krav til nullutslipp av klimagasser i forbindelse med forsyning av energi til alle nye oljeinstallasjoner.
4. Stortinget ber regjeringen, i dialog med industrien, iverksette innfasing av biokull som innsatsfaktor i prosessindustrien eller andre teknologier som tilsvarende reduserer prosessutslipp.
5. Stortinget ber regjeringen, i dialog med industrien, foreslå pålegg samt bruk av klimateknologifondet for å utløse energieffektiviseringspotensialet i industrien.
6. Stortinget ber regjeringen be Miljødirektoratet gjennomgå utslippstillatelser for PFK i industrien for å redusere dem gradvis i retning av beste praksis.
7. Stortinget ber regjeringen i dialog med industrien utfase fossil energibruk til varmeformål.
8. Stortinget ber regjeringen endre regelverket for offentlige anskaffelser slik at det på alle fergestrekninger som settes ut på offentlig anbud, stilles krav om 0-utslippsteknologi der dette er teknisk mulig. Dersom det ikke er mulig, skal det stilles konkrete energi- og utslippskrav.
9. Stortinget ber regjeringen endre regelverket for offentlige anskaffelser slik at det på alle kollektivanbud stilles krav om 0-utslippsteknologi der dette er teknisk mulig. Dersom det ikke er mulig skal det stilles konkrete energi- og utslippskrav.
10. Stortinget ber regjeringen endre regelverket for offentlige anskaffelser slik at det på alle innkjøp av offentlige kjøretøy stilles krav om 0-utslippsbiler dersom dette er teknisk mulig. Dersom det ikke er teknisk mulig skal det stilles konkrete energi- og utslippskrav.
11. Stortinget ber regjeringen stille utslippskrav til kortbanefly ved anbudsutsettelse.
12. Stortinget ber regjeringen stille krav i neste anbudsrunde om at alle hurtigruteskip skal kunne benytte landstrøm.
13. Stortinget ber regjeringen om at det iverksettes en plan for krav om å kunne benytte landstrøm og pålegg om landstrømbruk i havner.
14. Stortinget ber regjeringen pålegge alle anløps- og havner for Hurtigruten å anlegge landstrøm.
15. Stortinget ber regjeringen innfase krav til alle cruise- og supplyskip som skal seile i norsk farvann, å kunne motta landstrøm fra 1. januar 2018.

16. Stortinget ber regjeringen pålegge havner som skal kunne motta cruiseskip, supplyskip og andre større skip å anlegge landstrømtilbud til alle.
17. Stortinget ber regjeringen utvide omsetningspåbudet av biodrivstoff, herunder andre generasjons biodrivstoff fra tre og restavfall, samt biogass til 5 pst. fra 1. juli 2015.
18. Stortinget ber regjeringen utvide omsetningspåbudet av biodrivstoff, herunder andre generasjons biodrivstoff fra tre og restavfall, samt biogass til 10 pst. fra 1. januar 2016.
19. Stortinget ber regjeringen utvide omsetningspåbudet av biodrivstoff, herunder andre generasjons biodrivstoff fra tre og restavfall, samt biogass til å omfatte avgiftsfri diesel og øke omsetningspåbudet ytterligere fra tidspunktet det trer i kraft for avgiftsfri diesel.
20. Stortinget ber regjeringen innføre påbud innen 2020 om at biodrivstoff skal utgjøre 10 pst. av flyselskaps samlede bruk av drivstoff ved innenriksflyvning.
21. Stortinget ber regjeringen fortsette omleggingen av bilavgiftene og forsterke utslippsmålet fra 85 g CO₂/km til et mål om at 9 av 10 nye biler som selges i 2020, skal være 0-utslippsbiler, samt at målet settes til 10 g CO₂/km.
22. Stortinget ber regjeringen gjennomføre endring i engangsavgiften i energieffektiviserende retning for varebiler og tyngre kjøretøy.
23. Stortinget ber regjeringen foreslå forbud mot all bruk av fossil olje til oppvarming av alle bygninger, både grunnlast og topplast, senest fra 1. januar 2020.
24. Stortinget ber regjeringen sikre utfasing av all bruk av fossil olje til oppvarming av offentlige bygg og bygg det offentlige leier, både grunnlast og topplast, fra 1. januar 2018.
25. Stortinget ber regjeringen innføre forbud mot all bruk av fossil energi i fjernvarmeanlegg så snart som mulig og senest fra 1. januar 2018.
26. Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med den varslede energimeldingen, legge frem en plan for å erstatte all fossil energibruk i Norge med fornybare energikilder.
27. Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med den varslede energimeldingen, implementere EUs energieffektiviseringsdirektiv og fremme forslag om energieffektiviseringsmål og tilhørende virkemidler.
28. Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med den varslede energimeldingen, fremme nytt, konkret fornybarmål for perioden 2020–2030–2050 med tilhørende virkemidler.
29. Stortinget ber regjeringen snarest legge frem en tverrsektoriell biogasstrategi med utgangspunkt i det faglige grunnlaget fra 2014, med mål om å

reduere CO₂-utslippene innen 2020 med 350 000 tusen tonn.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Per Rune Henriksen, Audun Otterstad, Tone-Helen Toften og Terje Aasland, fra Høyre, Nikolai Astrup, Tina Bru, Odd Henriksen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen og Oskar J. Grimstad, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, fra Venstre, lederen Ola Elvestuen, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingunn Gjerstad, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Representantforslag 10 S (2014–2015) om å følge opp anbefalinger for å nå Norges klimamål i 2020.

Komiteen viser til at Norge har teknologi, kompetanse og kapital til å utvikle og ta i bruk ny teknologi som kan redusere utslipp ute og hjemme. Norge har, som et av de rikeste landene i verden, en unik mulighet til å vise at det er mulig å kombinere høy levestandard med lave utslipp.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, viser til Meld. St. 21 (2011–2012) og klimaforliket som ble inngått i Stortinget basert på denne meldingen. Flertallet mener hovedprinsippene Stortinget ble enige om i behandlingen av Meld. St. 21 (2011–2012) fortsatt bør ligge til grunn for Norges nasjonale klimapolitikk.

Generelle merknader

Komiteen mener Norge må føre en ambisiøs nasjonal klimapolitikk som leder til en langsiktig omstilling til et lavutslippssamfunn innen 2050.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, peker samtidig på at en ambisiøs politikk nasjonalt må være fornuftig i global sammenheng der det overordnede målet er å redusere de samlede globale utslipp av klimagasser. Dette innebærer at det tas hensyn til konsekvensene av kvotesystemet, faren for karbonlekkasje og til industriens konkurransevne når politikken utformes. Dette gir føringer for virkemiddelbruken for å redusere nasjonale utslipp frem mot både 2020, 2030 og 2050.

Flertallet mener at det er et viktig prinsipp for klimapolitikken at forurenser betaler. Flertallet

mener videre at klimapolitikken må innrettes slik at den gir størst mulig utslippsreduksjon for innsatsen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, mener klimapolitikken må ta i bruk en kombinasjon av kostnadseffektive og styringseffektive virkemidler ved å ta sikte på å hindre nye store utslipp og å realisere klimakutt, teknologiutvikling og markedsintroduksjon av ny teknologi.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne peker på at norsk klimapolitikk skal bidra til å redusere de globale utslippene av klimagasser og styre mot målet om at Norge skal bli et lavutslippssamfunn. En vellykket klimapolitikk må redusere utslipp på kort sikt, men også gi teknologiutvikling og utrulling av nullutslippsløsninger som vil gi betydelige utslippsreduksjoner på lengre sikt. Skal verden nå nullutslipp i 2050, må noen vise i årene som kommer at betydelige kutt i utslipp kombinert med en positiv samfunnsutvikling er mulig.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, mener at generelle virkemidler er sentrale i den nasjonale klimapolitikken. Sektorovergripende økonomiske virkemidler legger grunnlag for desentraliserte, kostnadseffektive og informerte tiltak, der forurenser betaler. På områder som er underlagt generelle virkemidler, skal det som hovedregel unngås ytterligere regulering. Samtidig mener flertallet at muligheten til å benytte andre virkemidler i tillegg til kvoter og avgifter videreføres, også i disse sektorene. For eksempel kan utvikling av ny teknologi i Norge bidra til en raskere omstilling til bruk av mer klimavennlige teknologier.

Flertallet er positive til tiltak som mobiliserer befolkningen til raskere omstilling til forbruksmønstre som gir lavere utslipp.

Flertallet viser til at selv om klimaproblemet bare kan løses gjennom bred internasjonal samhandling, så bestemmes mye av den konkrete politikken likevel nasjonalt. Det enkelte land har et ansvar for å føre en aktiv nasjonal politikk for å redusere utslippene av klimagasser.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne er enig i at Norge skal føre en ambisiøs nasjonal politikk, at forurenser betaler er et sentralt prinsipp, at generelle virkemidler er å foretrekke samtidig som det på mange områder er nødvendig med sektorspesifikke virkemidler, og at nasjonale til-

tak danner grunnlaget for internasjonalt samarbeid om å løse klimaproblemet. Problemet med resonnetet til komiteens flertall ovenfor er at det er formulert slik at det holder døren åpen for å slippe unna forpliktende utslippskutt i Norge.

Dette medlem minner om at det langsiktige målet for norsk klimapolitikk er et lavutslippssamfunn i 2050. Ifølge FNs klimapanel må de globale utslippene reduseres med minst 70 pst. Enhver rimelig fordeling av ansvar tilsier at rike land må kutte mer, i størrelsesorden 80 pst. av våre utslipp. I klartekst innebærer dette at de norske utslippene per innbygger må reduseres fra dagens om lag 12 tonn til under 2 tonn i 2050. Dette medlem mener risikoen for norsk næringsliv på lang sikt i større grad er knyttet til manglende evne til å delta i det grønne skiftet enn karbonlekkasje.

Komiteen viser til merknadene i denne innstillingen og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram et lovfor-slag som forbyr bruk av fossil olje til oppvarming i husholdninger og til grunnlast i øvrige bygg. Regje- ringen bes også vurdere å utvide forbudet til også å omfatte topplast.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kollektiv- trafikken i 2025 som hovedregel benytter null- eller lavutslippsteknologi eller klimanøytralt drivstoff.»

Komiteen forutsetter at dette gjøres på en slik måte at det ikke fører til redusert kollektivtilbud.

Komiteen fremmer videre følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med hav- neeierne lage en helhetlig plan for økt bruk av land- strøm i norske havner, herunder finansiering og vir- kemidler for å oppnå dette.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en statlig hydrogenstrategi, og sørge for at støtteordningene til hydrogen opprettholdes i Enova.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan fossil energibruk i Norge kan erstattes med fornybare energikilder som tilpasning til lavutslipps- samfunnet.»

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser også til Miljødirektoratets rapport «Faglig grunnlag for videreutvikling av den nasjonale og internasjonale klimapolitikken – Klimatiltak mot 2020 og plan for videre arbeid», som viser at det er et gap mellom

Stortingets klimamål og dagens vedtatte klimatiltak og -virkemidler på om lag 8 millioner tonn CO₂. Det er derfor behov for å forsterke klimapolitikken for å nå Stortingets klimamål.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Miljødirektoratets rapport med faglig grunnlag for videreutvikling av den nasjonale og internasjonale klimapolitikken.

Dette medlem vil påpeke at Kristelig Folkeparti etterlyste et slikt tallmateriale da den forrige regjeringen la frem sin klimamelding i 2012. Den gang fikk Stortinget ikke engang vite hva de foreslåtte tiltakene ville innebære i reduksjoner.

Dette medlem er tilfreds med at vi nå har et massivt grunnlag for å fatte riktige og nødvendige beslutninger for å få ned klimautslippene. Dette medlem støtter de tiltakene som skisseres i rapporten og som fremmes i representantforslaget. Dette medlem er likevel av den oppfatning at flere av tiltakene trenger en grundigere vurdering for å sikre at forslagene på best mulig måte blir utformet etter hensikten.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå tiltakene som skisseres i Miljødirektoratets rapport «Faglig grunnlag for videreutvikling av den nasjonale og internasjonale klimapolitikken», og fremme konkrete forslag til hvordan de enkelte tiltakene kan gjennomføres.»

Komiteens medlem fra Venstre fremmer følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen redegjøre for hvordan elektrifisering av eksisterende felt kan bidra til å nå klimamålene frem mot 2030 og 2050 i den kommende energimeldingen.
2. Stortinget ber regjeringen gå i samarbeid med fastlandsindustrien for å få på plass en avtale som blant annet skal sørge for at vi tar ut energieffektiviseringspotensialet, utfaser fossil energibruk til varmeformål og sørger for innfasing av biokull som innsatsfaktor i prosessindustrien eller andre teknologier som tilsvarende reduserer prosessutslipp.
3. Stortinget ber regjeringen gjennomgå utslippstillatelser for PFK i industrien for å redusere dem gradvis i retning av beste praksis.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for at alle statlige kjøretøy i 2020 som hovedregel benytter nullutslippsteknologi eller klimanøytralt drivstoff.
5. Stortinget ber regjeringen i samarbeid med havneierne lage en helhetlig plan for økt bruk av

landstrøm i norske havner, herunder finansiering og virkemidler for å oppnå dette.

6. Stortinget ber regjeringen stille miljøkrav til kortbanefly ved anbudsutsettelse.
7. Stortinget ber regjeringen innføre strengere miljøkrav til supplyskip som seiler i norsk farvann.
8. Stortinget ber regjeringen utvide omsetningspåbudet av biodrivstoff til også å omfatte avgiftsfri diesel.
9. Stortinget ber regjeringen sørge for at fossil olje til oppvarming av statlige bygg og bygg staten leier, både grunnlast og topplast, avvikles senest 1. januar 2018.
10. Stortinget ber regjeringen legge frem et lovfor-slag som forbyr bruk av fossil olje og gass som grunnlast og topplast i fjernvarmeanlegg fra 1. januar 2018.
11. Stortinget ber regjeringen utarbeide en statlig hydrogenstrategi, og sørge for at støtteordningene til hydrogen opprettholdes i Enova.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at de 29 forslagene som foreslås i representantforslaget som nå behandles, til sammen har et potensial til å kutte om lag halvparten av de 8 mill. tonn CO₂ som trengs for å nå Stortingets klimamål.

Dette medlem viser til at regjeringen har lovet å forsterke klimaforliket. En rimelig tolkning av en slik lovnad er at man i det minste forsøker å nå det målet som Stortinget har satt for 2020. Likevel viser regjeringen liten vilje til å foreslå ny politikk, som gjør at det er noen realisme i å nå målet om at Norges utslipp i 2020 skal være på maksimalt 47 mill. tonn CO₂-ekvivalenter. Dette er bakgrunnen for at Stortinget gjentatte ganger må vise initiativ og komme med nye forslag for en mer offensiv klimapolitikk.

Dette medlem vil minne om at det er gjort omfattende utredninger for hvordan Norge kan redusere klimagassutslippene fram mot 2020, og at det som nå trengs er politisk vilje til å implementere tiltak og virkemiddel som sikrer at målet blir nådd.

Dette medlem vil minne om det omfattende arbeidet «Klimakur 2020» som ble utarbeidet under ledelse av Miljødirektoratet og med deltakelse fra Statens Vegvesen, Norges Vassdrag- og energidirektorat, Oljedirektoratet og Statistisk sentralbyrå, og lagt fram i 2010. En rekke fag- og forskningsmiljøer bidro med utredninger som har blitt benyttet i Klimakur 2020. Arbeidet presenterte omfattende sektorutredninger og resulterte i en rekke forslag til tiltak og virkemidler for å nå norske klimamål i 2020. Dette medlem viser også til Miljødirektoratets rapport om det faglige grunnlaget for videreutvikling av den nasjonale og internasjonale klimapolitikken,

som er en mindre omfattende oppfølging av dette arbeidet.

Dette medlem tar opp forslag fremsatt i Dokument 8:10 S (2014–2015).

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne støtter alle forslagene i denne innstillingen. Dette er gode og nødvendige klimatiltak. Dette medlem understreker samtidig at dette er tiltak som i hovedsak kommer fra fagmyndighetene og som har vært kjent lenge. Det burde være en selvfølge i norsk klimapolitikk at disse tiltakene ble gjennomført i en situasjon hvor Norge ligger langt på etterskudd for å innfri selv våre beskjedne målsettinger i 2020. At tiltakene i stedet må komme i form av dette representantforslaget, er et håndfast bevis på at klimaforliket ikke fungerer. Dette medlem er derfor uenig i at klimaforliket fra 2012 fortsatt skal være bærebjelken i norsk klimapolitikk.

Dette medlem viser til at ifølge klimaforliket skal utslippene fra norsk territorium ned til om lag 47 mill. tonn innen 2020, et kutt på ca. 5 pst. fra 1990-nivå. Partene i forliket har forsøkt å selge denne målsettingen som en ambisiøs og fremtidsrettet klimapolitikk. Dette medlem mener en slik omtale står fjernt fra klimavitenskapen, all den tid FNs klimapanel har anbefalt at rike land må kutte minst 40 pst. av sine utslipp i perioden 1990 til 2020.

Selv med et svært lavt ambisjonsnivå har politikken og virkemidlene foreskrevet i klimaforliket vist seg ute av stand til å bringe ned norske klimagassutslipp. Dette medlem minner om at tross forsikringer om ambisiøs norsk klimapolitikk har klimagassutslippene fra norsk territorium økt. I 2013 var de samlede utslippene fra norsk territorium om lag 53,9 mill. tonn CO₂-ekvivalenter, om lag 4 pst. høyere enn i 1990. I Europa er det nå kun Russland og Estland i tillegg til Luxembourg, Gibraltar og Færøyene som har høyere utslipp per innbygger enn Norge. Dette medlem viser til at det er enda mer alvorlig at regjeringen i nasjonalbudsjettet forventer at utslippene vil fortsette å øke frem mot 2020. Dette understreker med all tydelighet at Norge i dag ikke fører en ambisiøs klimapolitikk.

Dette medlem ser positivt på at regjeringen i denne situasjonen har sagt at den ønsker å forsterke klimaforliket, og har varslet en stortingsmelding om målsettinger for norsk klimapolitikk frem mot 2030.

Dette medlem konstaterer at det har vært en kraftig kursendring i norsk klima- og miljøpolitikk siden 1990-tallet, fra klare grenser og krav om å redusere forurensning til en markedsstyrt, insentivbasert politikk. Dette medlem registrerer at statlig styrt planlagt utfasing av klimaforurensning er normal prosedyre i flere av våre naboland, som eksempelvis planer og krav til utfasing av kullkraftverk i Danmark

og Tyskland. Dette medlem mener det er nødvendig med sterkere regulering av klimagassutslipp for å lykkes med å kutte utslippene i Norge.

Dette medlem er enig i at klimaforliket i alt for liten grad har vært rettet inn mot å engasjere befolkningen. De største politiske initiativene i Norge har handlet om forhold som ikke angår borgerne i deres hverdag, som internasjonal handel med utslippskvoter og forskning på karbonfangst og -lagring. For å bygge folkelig eierskap for de omfattende endringene vårt samfunn skal gjennom på lang sikt er det avgjørende å flytte klimapolitikken nærmere folk, og prioritere tiltak som gir borgerne eierskap i den grønne omstillingen.

Dette medlem mener det trengs ny politikk for å ta igjen etterslepet mot 2020, og som etablerer en langt mer effektiv klimapolitikk mot 2030 – basert på følgende hovedrammer:

– Forståelige mål:

Dette medlem mener en avgjørende forutsetning for en vellykket klimapolitikk er at målene er klare og forståelige, slik at borgerne kan følge med og holde politikerne ansvarlige. Mål og kutt må uttrykkes i tonn, ikke i prosenter av referansebaner. I klimaforliket er det skapt et inntrykk av at norske utslipp i 2020 skal være 30 pst. lavere enn i 1990. Realiteten er at mesteparten av dette, rundt fem seksdeler, skal kuttes gjennom kvotekjøp i utlandet. I Norge skal utslippene kun være 5 pst. lavere i 2020 enn i 1990. Dette tallet står imidlertid ikke i klimaforliket, det må leseren selv regne seg frem til, basert på ulike referansebaner og regler for bokføring av skogtilvekst.

– Klimalov:

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne mener at for systematisk å kutte utslippene trengs det nasjonale og sektorvise mål, og tydelig rapportering i forhold til målene. Disse medlemmer viser i den forbindelse til Dokument 8:42 S (2014–2015) som er til behandling i energi- og miljøkomiteen, der regjeringen bes legge frem forslag til en klimalov i løpet av stortingsperioden. Klimaforurensning skiller seg fra annen type forurensning ved at hvert enkeltutslipp isolert sett ikke er et problem. Det er summen av utslippene som er problemet. En klimalov vil gi et overordnet bindende rammeverk for systematisk, sektorvis gjennomføring av vedtatte målsettinger på kort og lang sikt. Lov er det mest effektive virkemidlet politikerne har for å gjennomføre politikk. Det er også bakgrunnen for at

klimalover innføres eller planlegges innført i våre naboland.

– Petroleumpolitikk er klimapolitikk:

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne stiller seg uforstående til hvordan petroleumpolitikk i så mange år har fått lov til å leve helt på siden av klimapolitikken. Konesjonsrunder og en langsiktig plan for utfasing av norsk petroleumsvirksomhet er en sentral del av norsk klimapolitikk. Dette medlem viser i den forbindelse til Dokument 8:39 (2013–2014) om å stanse tildelingen av nye blokker i den 23. konesjonsrunden.

– Konkrete klimakutt i Norge:

Dette medlem mener det suverent største virkemidlet i klimaforliket målt i antall tonn er kjøp av klimakvoter i utviklingsland. I perioden 2008–2012 kjøpte Norge i snitt 4,3 millioner kvoter per år. For å oppfylle vår forpliktelse i Kyoto 2 ligger Norge an til å måtte kjøpe enda flere kvoter. Dette medlem mener det er avgjørende å øke støtten til grønn utvikling i utviklingsland, men at tankegangen om at kjøp av kvoter i utviklingsland skal erstatte klimatiltak på hjemmebane, er grunnleggende feil. Innen 2050 skal utslippene per nordmann reduseres fra dagens om lag 12 tonn til 2 tonn, og da må omstillingen innenlands starte nå. Dette medlem viser i den forbindelse til Dokument 8:49 S (2014–2015) om at kjøp av klimakvoter i utviklingsland ikke lenger skal brukes i det norske klimaregnskapet som erstatning for å kutte utslipp i Norge.

– Statens pensjonsfond utland (SPU) som klimapolitisk virkemiddel:

Dette medlem viser til at i kraft av sin størrelse har SPU åpenbart klimapolitisk effekt, spørsmålet er hvilken effekt det bør ha. Fondet har på få år opparbeidet seg betydelig definisjonsmakt i internasjonale finansmarkeder, og dets langsiktige horisont gjør at det er ekstra viktig å håndtere langsiktig systemisk risiko. Samtidig er tilgang til kapital en av de viktigste begrensningene for å få forgang i det grønne skiftet internasjonalt. Dette medlem mener SPU må ses på som en sentral del av norsk klimapolitikk, og at fondet må investeres på en måte som fremmer grønt skifte og dermed sikrer den langsiktige avkastningen. Dette medlem viser i den forbindelse til Dokument 8:42 S (2014–2015) om å trekke SPU ut av kullsekskaper.

– Målrettet redskap for grønn omstilling:

Dette medlem viser til at klimapolitikken ikke bør ses som en trussel mot arbeidsplasser, men som en mulighet til å omstille næringslivet til en

grønn fremtid. Dagens politikk som hevder å være næringsnøytral, men som favoriserer petroleumsindustrien med omfattende subsidier, legger ikke opp til omstilling. Et eksempel er satsing på fornybar energi, hvor dagens teknologinøytrale linje har gitt omfattende utbygging av småkraft med liten dokumentert klimagevinst, men stedvis store naturinngrep. Samtidig er det snart ikke noe igjen av en norsk havvindnæring, et område hvor Norge har store fortrinn ressurs- og kompetansemessig.

Dette medlem understreker at omstilling ikke skjer av seg selv. Det trengs en mer aktiv politikk for å legge til rette for nytt grønt næringsliv med lave klimagassutslipp.

Kvotepiktig sektor

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, viser til at om lag 50 pst. av de norske klimagassutslippene i perioden 2013–2020 vil være omfattet av EUs kvotesystem (ETS). Dette omfatter blant annet industrien, petroleumssektoren og flytrafikken innenfor EØS-området. EU har foreslått en betydelig innstramming i EUs kvotesystem fra 2020 til 2030, noe som medfører at antall kvoter vil reduseres raskere enn i inneværende periode. Mens man i dag reduserer antall kvoter med 1,74 pst., vil EU fra 2020 redusere antall kvoter med 2,2 pst. hvert år. Dette vil gjøre det mulig å kutte utslippene i kvotepiktig sektor med 21 pst. fra 2005–2020 og 43 pst. fra 2005 til 2030. Det er forventet at kvoteprisen vil stige i takt med at antall kvoter reduseres.

Flertallet understreker at dersom verden skal lykkes med å redusere de globale utslippene av klimagasser de neste tiårene, er det avgjørende at det utvikles nye teknologiske løsninger. Flertallet peker på at det meste av teknologiutviklingen skjer i og finansieres av det private næringslivet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at den viktigste driveren for teknologiutvikling er å prise utslipp av klimagasser. Når utslipp prises, blir det mer lønnsomt å kutte utslipp og å utvikle ny, klimavennlig teknologi.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til Meld. St. 21 (2011–2012) der det var enighet om å unngå ytterligere regulering, som blant annet CO₂-avgift, for virksomheter i Fastlands-Norge som er pålagt kvotepiktig. Dette flertallet var også enig om at den samlede CO₂-prisen i petroleumssektoren ikke skal økes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, peker på at det er avgjørende at staten legger forholdene til rette for utvikling og markedsintroduksjon av lavutslippsløsninger. Både prising av klimagasser så vel som krav om bedre teknologi og lavere utslipp av klimautslipp er viktig for å bidra til at teknologi utvikles og tas i bruk.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, understreker at det også i petroleumssektoren er behov for å legge til rette for ny teknologi og bruk av klimavennlige løsninger som ikke automatisk utløses av dagens pris på CO₂. Dette flertallet peker på at petroleumssinnretninger som bygges i dag og i tiden som kommer, vil ha en levetid som gjør det viktig å påse at industrien tar i bruk så klimavennlig teknologi som mulig.

Dette flertallet viser til at mens den kjente horisonten til EU-ETS er 2030, så må norsk klimapolitikk ha et lengre perspektiv. Bruk av kraft fra land, ny teknologi og andre tiltak kan redusere utslippene av klimagasser fra produksjon av olje og gass på norsk sokkel.

Komiteen vil understreke at en offensiv nasjonal klimapolitikk må utformes slik at den også blir god næringspolitikk. Klimapolitikken bør bidra til å videreutvikle og omstille vårt næringsliv i klimavennlig retning og slik at det blir enda mer konkurransedyktig. Teknologiu utvikling står her helt sentralt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, viser til at utslippene fra fastlandsindustrien allerede er redusert med nesten 40 pst. siden 1990, gjennom frivillige avtaler og samarbeid mellom næringsliv og myndigheter, og gjennomføring av prosjekter som både gir god miljøeffekt og samtidig gir mening i et strategisk og kommersielt perspektiv. Flertallet mener dette er en modell som bør videreføres.

Flertallet vil understreke betydningen av å hindre såkalt karbonlekkasje der industriproduksjon flytter til andre deler av verden med mindre omfattende klimakrav.

Flertallet viser til at norske industribedrifter på mange områder er blant de mest miljøvennlige i verden. Dette er et konkurransefortrinn for norsk industri som vil bli stadig viktigere, og det vil være svært uheldig for det globale klimaet dersom norsk industriproduksjon flyttes til land med en mindre ambisiøs klimapolitikk. En målsetting videre bør

være å bidra til å utvikle null- og lavutslippsteknologi innenfor de mest sentrale norske industrigrenene.

Komiteen peker på at en reduksjon i verdens klimagassutslipp i tråd med 2-gradersmålet vil kreve et teknologisk sprang. Det må derfor satses betydelige ressurser på å utvikle nye teknologiske løsninger som ikke nødvendigvis er kostnadseffektive i dag, men som er nødvendige dersom vi skal nå klimamålene i 2050. Samtidig som teknologien skal utvikles, må den også introduseres i markedet.

Komiteen viser til at norske bedrifter, forskningsmiljøer og organisasjoner har kompetanse og kunnskap til å utgjøre en forskjell for fremtidens klima. Norge er privilegert og har økonomiske muligheter til å satse sterkt på dette, men det krever samarbeid mellom næringsliv, forskningsmiljøer og politiske myndigheter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser i denne sammenheng til at Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging er vedtatt styrket med 12,75 mrd. kroner utover enigheten i klimaforliket. Samtidig er Innovasjon Norges miljøteknologiordning styrket med 150 mill. kroner til 330 mill. kroner i statsbudsjettet for 2015.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, mener dette gir et godt utgangspunkt for en offensiv klima- og miljøetsatsing i norske bedrifter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det er avgjørende at man fortsetter å forsterke disse ordningene, slik at man i større grad bidrar til å avlaste risikoen ved å implementere ny og mer klimavennlig teknologi i årene som kommer. I den forbindelse vil disse medlemmer understreke betydningen av en forpliktende dialog mellom industri og myndigheter.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at dagens kvotepris, og forventede framtidig kvotepris fram mot 2020, ikke er tilstrekkelig for å unngå at det kan tas beslutninger som kan låse inn høye klimagassutslipp for tiår framover. En ensidig bruk av kvotesystemet som klimavirkemiddel er heller ikke tilstrekkelig for å sikre at Norges konkurransefortrinn i klimavennlig industri videreutvikles.

Disse medlemmer mener kvotesystemet ikke er det eneste virkemiddelet som styrer utslippsutviklingen i kvotepliktig sektor. En rekke andre vir-

kemidler, som f.eks. infrastrukturinvesteringer, offentlige støtteordninger og konsesjonspolitikk, påvirker utslippsutviklingen i sektorer underlagt kvotesystemet. Disse medlemmer viser til at en rekke medlemsland tilknyttet kvotemarkedet derfor benytter aktivt supplerende virkemiddelbruk for å nå egne vedtatte mål for omstilling, teknologiutvikling og klimagasskutt.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne mener det er positivt at EUs kvotesystem setter et forpliktende tak på de samlede utslippene av klimagasser. Men EUs kvotesystem har i liten grad æren for at utslippene av klimagasser i Europa har gått ned. Utslippsreduksjonene skyldes i hovedsak finanskrisen, og separate målsettinger om utbygging av fornybar energi. Prisene i kvotesystemet har kollapset, og mengden overskuddskvoter er så store at «alle kan slippe ut akkurat hvor mye de vil frem til 2020», som senioranalytiker Stig Schølseth i Point Carbon uttalte til Teknisk Ukeblad 23. mai 2014. Det er altså ikke grunnlag for å regne norske bedrifters kvotekjøp i EU som tilsvarende fysiske utslippsreduksjoner i Norge.

Dette medlem registrerer at Miljødirektoratet i mars 2014 slo fast at de lave prisene forventes å vedvare frem mot 2025, og ikke vil gi «tilstrekkelig signal til at virksomhetene gjennomfører den omleggingen som trengs med hensyn på EUs (og Norges) langsiktige klimamål».

Dette medlem mener det er et åpent spørsmål om EU faktisk greier å vedta innstramminger, som vil gjøre kvotesystemet til et effektivt virkemiddel for å kutte klimagassutslipp. Norge kan ikke basere sin politikk utelukkende på EUs kvotesystem, hvor det er tilnærmet gratis kvoter tilgjengelig for alle.

Dette medlem mener det derfor er nødvendig med tydelige målsettinger og ekstra virkemidler for å redusere utslippene også i kvotepliktig sektor. Utover forslagene i representantforslaget vil slike virkemidler være å øke CO₂-avgiften til 1 000 kroner per tonn, kraftig økte bevilgninger til miljøteknologiordningen, ny statlig risikokapital til grønne investeringsfond, målrettede satsinger på næringer der Norge har store kompetanse- og ressursmessige fortrinn som fornybar energi, maritim næring og bioøkonomien, og starte en systematisk nedtrapping av petroleumsvirksomheten gjennom konsesjonspolitikken og endring av støtteordningene.

CO₂-håndtering

Komiteen mener Norge bør ha ambisjon om å bidra til utvikling av kostnadseffektive løsninger for fangst og lagring av CO₂ fra ulike utslippskilder. Komiteen viser i denne sammenheng til at CLI-

MIT-programmet har innvilget støtte til prosjekter innenfor industriutslipp.

Komiteen viser videre til Gassnovas arbeid med å bidra til en bred og oppdatert kartlegging av mulighetsområdet for realisering av fullskala CO₂-håndtering, og Oljedirektoratets arbeid med å kartlegge lagringspotensialet på norsk sokkel. Komiteen understreker viktigheten av at norske myndigheter har en bred tilnærming til alle sider av arbeidet med å utvikle en kostnadseffektiv teknologi for CO₂-håndtering, og at skattebetalernes ansvar og risiko er tydelig avgrenset når nye fullskalaprojekter skal realiseres. Komiteen viser for øvrig til regjeringens CCS-strategi som ble lagt frem i 2014.

Komiteen mener det er positivt at regjeringen har signalisert vilje til å støtte fullskalaanlegg i Europa, og at det er gitt fullmakt til å finansiere inntil 125 mill. kroner til et slikt prosjekt i 2015. Komiteen har videre merket seg at regjeringen vurderer muligheten for å benytte EØS-midler til CCS-arbeid i EU.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig at regjeringen i tråd med klimaforliket får etablert et fullskala CCS-prosjekt i Norge. Disse medlemmer viser til at det i industrien vises vilje til å finne løsninger. Disse medlemmer mener disse initiativene bør støttes på en god måte slik at mulighetene for å realisere disse styrkes blant annet ved at staten avlaster noe av industriens egen risiko.

Disse medlemmer viser til vedtaket fra klimaforliket om å realisere et fullskala anlegg for CO₂-håndtering innen 2020, men konstaterer at regjeringen i statsbudsjettet for 2015 reduserer både aktivitet og ambisjonsnivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet konstaterer at regjeringens strategi for arbeidet med CO₂-håndtering nå foreligger, ett år etter at pågående arbeid ble stilt i bero i påvente av ny strategi.

Disse medlemmer merker seg at strategien med å utvikle og legge til rette for bruk av teknologi for CO₂-håndtering er uforpliktende og bringer lite nytt inn i arbeidet. Strategiens tiltakspunkter preges på den ene side av videreføring av pågående arbeid, og på den andre side mangel på ambisjoner for utvikling av norske CCS-prosjekter og tanker om potensial for norsk industri og teknologimiljøer.

Disse medlemmer viser til at det må en kraftfull innsats til utover de tiltak som strategien angir, for å øke antallet fullskala CO₂-håndteringsanlegg internasjonalt, og at dette kan gjøres ved å arbeide for at Verdensbanken og andre internasjonale

finansieringsinstitusjoner stiller krav om at utslippskilder som får finansiering helt eller delvis, skal være forberedt for CCS. Nasjonalt må det legges frem forpliktende planer for rensing av norske punktutslipp hvor staten sikrer økonomiske og andre rammevilkår som kan utløse minst ett slikt prosjekt.

Disse medlemmer vil også peke på at inntil vi får en pris på utslipp og/eller forretningsmodeller som gir inntekter på salg av fanget CO₂, vil det være behov for statlig bidrag til dekning av merkostnad ved drift av CCS på norske punktutslipp.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne understreker at visjonen om at Norge skulle utvikle en banebrytende klimateknologi for hele verden, havarerte da regjeringen i 2013 avlyste fullskalaprojektet på Mongstad. Dette medlem mener karbonfangst og -lagring fortsatt har en rolle å spille i norsk klimapolitikk, men da som et virkemiddel for konkrete utslippskutt i Norge.

Dette medlem mener at regjeringen snarest må komme i gang med å pålegge fangst og lagring av CO₂ på de store utslippspunktene i Norge, med hjemmel i forurensningslovens bestemmelser om å kreve bruk av best tilgjengelige teknologi. Dette medlem viser til dagens praksis hvor store utslipp av forurensende klimagasser i realiteten er unntatt fra lovregulering og er medvirkende til at klimaforlikets mål ikke nås. Dette medlem mener staten i en innledningsfase bør dekke en betydelig del av kostnadene, og at målsettingen bør være å ha anleggene i drift innen 2020. Samlet vil tiltakene gi mulighet for å kutte i størrelsesorden 4 mill. tonn.

Fornybar energi

Komiteen mener Norge har et betydelig potensial for å utvikle mer fornybar energi. Denne energien bør i hovedsak benyttes til å erstatte fossil energi der dette er mulig og hensiktsmessig, legge til rette for mer miljøvennlig industriproduksjon i Norge og gjøre det mulig med økt kraftutveksling med våre naboer på kontinentet og i Storbritannia. Dette vil både ha positive miljøeffekter og bidra til at det skapes nye grønne arbeidsplasser og grønn verdiskaping i Norge.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, merker seg at regjeringen nå tar flere grep for å realisere disse målene. Norge og Sverige har et felles elsertifikatmarked. Norge har naturgitte fortrinn innen produksjon av vann- og vindkraft sammenlignet med Sverige, og bør derfor ha ambisjon om å ta en større andel av utbyggingen enn tilfellet er nå. Regjeringen har derfor hevet innslagspunktet for grunnrenteskatt for

småkraftverk, varslet at den vil legge frem bedre avskrivningsregler for vindkraft og utvidet elsertifikatmarkedet fra 2020 til 2021. Regjeringen har også gitt konsesjon til to nye mellomlandsforbindelser for kraft til henholdsvis Tyskland og Storbritannia.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til disse partiers forslag om 40 prosent meravskrivning over de første 4 årene for investeringer i sertifikatkraft. Disse medlemmer etterlyser rask handling fra regjeringen for å avklare på hvilket nivå de vil innføre «grønne avskrivninger», slik at markedet kan ta sine beslutninger på et avklart grunnlag så snart som mulig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener det er viktig at den varslede energimeldingen må styre mot nullutslippssamfunnet og fremmer derfor flere forslag som kan bidra til dette. Disse medlemmer mener det trengs en plan for å fase ut bruken av fossil olje og gass, utvikle konkrete fornybarmål og energieffektiviseringsmål, og bruke biogass til å kutte utslipp.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne konstaterer at dagens støtteregeime for fornybar energi i Norge ikke har hatt påviselig positiv klimaeffekt. Ordningen har i hovedsak bidratt til å finansiere utbygging av småkraft, som kjennetegnes av liten installert effekt, svært lite teknologi- og næringsutvikling, men derimot store negative konsekvenser for norsk natur. I tillegg til ingen dokumenterbar effekt på klimagassutslippene har ordningen også mislyktes i å legge til rette for utvikling av ny energiteknologi og nytt norsk næringsliv.

Dette medlem mener norsk energipolitikk trenger reorientering. Målsettingen i energipolitikken må eksplisitt være å kutte klimagassutslipp og å legge til rette for nye norske arbeidsplasser i fremtidsrettet energiteknologi. Norge bør la seg inspirere av land som Tyskland og Danmark, som gjennom målrettede, teknologispesifikke insentiver har bidratt til å presse prisene kraftig ned på fornybar energi, samtidig som det har skapt teknologiutvikling og mange nye arbeidsplasser.

Dette medlem mener det trengs et nytt støtteregeime for fornybar energi, der kutt i klimautslipp er en eksplisitt målsetting, og spesifikke teknologier hvor Norge har fortrinn blir prioritert. Havvind er en slik teknologi som peker seg ut, hvor Norge har både teknologiske og ressursmessige fortrinn. Dette medlem mener det bør etableres et program for å utforske og prøve ut havvind i større skala i Norge.

Byggsektoren

Komiteen viser til at byggsektoren er en betydelig kilde til utslipp av klimagasser på global basis. I Norge er andelen kun 2,8 pst., ettersom det benyttes elektrisitet generert med fornybar energi til oppvarming av mange bygg. Forbrenning av fyringsolje er likevel et betydelig bidrag til disse utslippene. I klimaforliket fra 2012 ble det enighet om flere tiltak for å redusere utslippene fra stasjonære kilder, blant annet et forbud mot fyring med fossil olje i husholdningene og utfasing av fyring med fossil olje som grunnlast i øvrige bygg innen 2020. Dette forutsatte gode støtteordninger for husholdningene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, viser til at regjeringen derfor har utvidet og rettighetsfestet støtteordningen for ENØK-tiltak under Enova, slik at flere tiltak får støtte og det totale støttebeløpet er økt.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at i 2015 vil det også lanseres nye tekniske standarder (TEK15) for nybygg, i tråd med enigheten fra klimaforliket. Regjeringen har også bestemt seg for å forsere utfasingen av fossil olje til grunnlast til 2016 i Statsbygg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, viser til at det i klimaforliket i 2012 ble enighet om å forby bruk av fossil olje til oppvarming i husholdninger, og til grunnlast i øvrige bygg innen 2020. Flertallet mener det er viktig at regjeringen så raskt som mulig fremmer forslag til lovendring på dette punktet, slik at markedet får god tid til å tilpasse seg det nye regelverket.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne minner om at det finnes gode tekniske løsninger for å fase ut fossil olje og gass både som grunnlast og topplast til oppvarming av bygg. Tilgjengelige alternativer er bakgrunnen for at Oslo kommune faset ut fossil oljefyring i alle sine 147 formålsbygg uten å ty til fossil fyringsolje som topplast. Topplasten blir i dag tatt med biofyringsolje og strøm. Også i Oslos fjernvarme har man vedtatt å fase ut fossil olje og gass som topplast. Hafslund fjernvarme har som mål at fjernvarmeproduksjonen skal være uten bruk av fossil olje og gass innen 2016, og

at fossil olje bare vil ha en rolle som «backup» av beredskapshensyn.

Disse medlemmer viser til at det er viktig å forberede markedet på det varslede forbudet mot fossil oljefyring, slik at forbrukerne får mulighet til å omstille seg. Disse medlemmer ber derfor regjeringen snarest legge fram det varslede lovforslaget om et forbud mot fossil fyring med olje innen 2020.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti minner om at regjeringserklæringen lovet mer enn Klimaforliket ved å presisere at oljen skal fases helt ut. I regjeringserklæringen står det at man skal «sikre utfasing av fyring med fossil olje i alle offentlige bygg innen 2018 og forby bruk av fossil olje i oppvarming i alle bygg fra 2020».

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at våre naboland har langt høyere avgifter på oppvarming med fossil olje og gass enn Norge. Norge kan lære av Sverige og trappe opp avgiftene på fyringsolje kraftig i årene framover. En opptrapping av avgiftene på fossil olje og gass til oppvarming vil bidra til å øke utfasingstakten og forberede markedet på det varslede forbudet.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne mener et helt sentralt og effektivt virkemiddel for å stimulere til mer energisparing er å øke elavgiften, og viser i den forbindelse til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, hvor denne satsen ble foreslått økt med 10 øre/kWh. Strøm er vesentlig billigere i Norge enn i våre naboland, som også har mye kaldt vær. Samtidig er det viktig å ha gode støtteordninger for energisparing, som gjør at en økning av elavgiften ikke rammer urimelig.

Dette medlem mener det er all grunn til å fremskynde utfasing av fossil energi til oppvarming, og at det offentlige skal gå foran. Samtidig skjer dette ikke av seg selv. Det er nødvendig med et systematisk informasjonsarbeid, hvor kommunene har en sentral rolle. En nasjonal kampanje for å skifte ut oljefyrer kan også kombineres med å grave opp oljetanker, som ofte bidrar til lokal forurensning. En kampanje med slik tilnærming vil også bidra til å styrke borgernes kunnskap og eierskapet til klimapolitikken.

Transportsektoren

Komiteen har merket seg at klimagassutslippene fra transportsektoren utgjør nesten en tredjedel av utslippene i Norge.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, viser til at transportsektoren med dette er den største utslippssektoren i Norge som i hovedsak er utenfor kvotesystemet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at det er innenfor denne sektoren at potensialet for innenlandske kutt i klimagassutslippene er størst.

Komiteen peker på at for å redusere utslippene fra denne sektoren må det fases inn ny og miljøvennlig kjøretøyteknologi, og legges til rette for at det skal være lettere å velge kollektivtransport, gange og sykkel. Komiteen mener at mer gods må over fra vei til bane og sjø, og det må tas i bruk mer miljøvennlig kjøretøyteknologi og drivstoff. Komiteen mener at kommunene har en sentral oppgave i å redusere transportbehovet gjennom en samordnet miljø-, areal- og transportplanlegging, tilrettelegging for kollektivtransport og gjennom andre virkemidler som påvirker valg av transportform.

Komiteen viser til at det er tatt en rekke grep for å fremskynde omstillingen av transportsektoren, bidra til at ny teknologi tas i bruk og en mer miljøvennlig arealplanlegging. Fra 2015 blir omsetningen av biodrivstoff økt fra 3,5 pst. til 5,5 pst. Dette tiltaket alene anslås å redusere utslippene fra veitrafikken i Norge med minst 130 000 tonn. I tillegg skal biodieselavgiften fjernes fra 1. juli, avgiften på lavinnblandet bioetanol vil halveres og det vil bli innført full veibruksavgift på naturgass og LPG for å gjøre biogass konkurransedyktig som drivstoff. Dette siste grepet har gjort at Biokraft AS har varslet at den vil investere 400 mill. kroner i en ny biogassfabrikk på Skogn, og dermed bidra til å skape nye grønne arbeidsplasser.

Komiteen viser videre til at avgiftsfordelene for elbiler videreføres i 2015, og at ladbare hybrider blir vesentlig billigere. Dette vil bidra til å fremskynde omstillingen i transportsektoren.

Komiteen mener det er avgjørende at det legges til rette for et lavest mulig transportbehov i byene, og viser til at det er lagt frem nye retningslinjer for miljøvennlig byutvikling for å oppnå dette. Samtidig må trafikkveksten i byene møtes med bedre kollektivtransport. Komiteen viser til at satsingen på effektive kollektivløsninger i og rundt de store byene vil være viktig, og det er avgjørende at staten bidrar til å betale for nye, store kollektivprosjekter. Komiteen merker seg at regjeringen har varslet at slike prosjekter vil få 50 pst. statlig investeringsstøt-

te, noe som vil gjøre det mulig å realisere viktige prosjekter i de fire største byene.

Komiteen mener landstrøm er et viktig tiltak for å redusere både lokal luftforurensning og globale utslipp. Komiteen har merket seg at Oslo og Bergen har kommet i gang med dette arbeidet, men mener at potensialet er langt større. Komiteen understreker viktigheten av at eierne av havnene benytter seg av det statlige virkemiddelapparatet som finnes for å få på plass gode løsninger for landstrøm, spesielt for ferger i fast rute med få anløp.

Komiteen viser videre til Stortingets vedtak om at alle nye fergeanbud skal legge til grunn lav eller nullutslippsstandard når teknologien tilsier dette. Dette kan bidra til at ny teknologi utvikles og tas i bruk, redusere utslippene og skape industrielle muligheter med ringvirkninger utenfor landets grenser.

Komiteen mener det er viktig å bidra til utvikling av biogass i Norge, blant annet gjennom gårdsbaserte biogassanlegg og store behandlingsanlegg for husdyrgjødsel og avfall. Komiteen peker på at forutsigbare og langsiktige rammebetingelser er avgjørende dersom vi skal øke produksjon og bruk av biogass i Norge.

Komiteen viser til at fossil gass ikke lenger har en økonomisk fordel gjennom fritak for veibruksavgift, og legger til grunn at dette vil bidra til å styrke etterspørselen fra større flåter av busser og tungtransport.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, mener for eksempel at det nå ligger til rette for at Trondheim bør erstatte naturgass med biogass i sine 200 gassbusser, gitt at utsalgsprisen nå er den samme. Dette tiltaket alene vil gjøre det mulig for Trondheim å innfri 1/3 av sine klimamål. Prisen på dette klimatiltaket vil være kr. 0,- pr. tonn CO₂.

Komiteen viser videre til regjeringens biogasstrategi og muligheten for støtte til pilotanlegg for produksjon av biogass.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet er tilfreds med at naturgass nå blir ilagt veibruksavgift, men forutsetter at regjeringen tar nødvendige grep for å hindre at merutgiften som følge av endringen, ikke fører til redusert kollektivtilbud i de områdene denne situasjonen oppstår.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er tilhenger av at staten kan finansiere opp til 70 prosent av de store kollektivinveste-

ringene i byene, forutsatt forpliktende avtaler der byene forplikter seg til en miljøvennlig transport- og arealpolitikk. Det betyr at graden av statlig finansiering må være gjenstand for en forhandling der byene også forplikter seg. Dette er viktig for å sikre målsettingen om at klimagassutslippene skal gå ned, luftkvaliteten skal bedres, og all vekst i persontrafikken skal komme i form av sykkel, kollektiv og gange.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig å realisere flere tiltak for å redusere utslipp i transportsektoren. Det er blant annet viktig å videreføre introduksjonen av bærekraftig biodrivstoff, herunder andregenerasjons biodrivstoff fra tre og restavfall samt biogass, og å føre en aktiv avgiftspolitik for å kutte utslipp og fremme klimateknologi. Disse medlemmer fremmer derfor flere forslag som kan bidra til dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det trengs en opptrapping av arbeidet med å få på plass landstrøm, og fremmer derfor flere forslag for å realisere dette og å kutte klimagassutslipp.

Dette medlem mener det offentlige har både mulighet og ansvar for å etterspørre klimateknologi i sine innkjøp. For transportsektoren er dette særlig viktig gjennom utlysning av offentlige anbud i kollektivtrafikk og kjøretøy.

Dette medlem fremmer derfor flere forslag som kan bidra til å kutte klimagassutslipp.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at klimagassutslippene fra vei- og lufttrafikken har økt med 30 pst. siden 1990, samtidig som de største byene sliter med stor luftforurensning og kø. Det er positivt at bevilgningene til jernbane har økt betydelig, men problemet er at bevilgningene til vei øker enda mer – til tross for at klimaforliket sier det motsatte. Også i statsbudsjettet for 2015 er økningen i veibudsjettet større enn økningen i jernbanebudsjettet.

Dette medlem mener klare prioriteringer nå må til i samferdselspolitikken. Jernbane, kollektivtransport og sykkel må prioriteres, både økonomisk og på veiene. Dette vil også gi bedre livskvalitet og miljø i byer og tettsteder. I klartekst betyr det å stanse alle kapasitetsøkende motorveiprosjekter der byggingen ikke allerede er igangsatt, og stanse videre utbygging av flyplasser.

Dette medlem mener det må innføres en flyseteavgift på 300 kroner per sete ved flyvninger innenlands der det finnes alternative transportformer, og 600 kroner per sete ved flyvninger til utlandet, slik

at prisen på flybilletter reflekterer de faktiske kostnadene flytrafikken har på samfunnet.

Dette medlem mener fossilbiler må fases ut av den norske personbilflåten i løpet av få år. For å sikre forutsigbarhet mener dette medlem at avgiftssystemet bør innrettes med en pakke på lang sikt, som inneholder et forbud mot omsetning av fossile privatbiler senest innen 2020, progressivt økende drivstoffpriser, samt statlige påbud om å innføre kjøprising i storbyer. Parallelt mener dette medlem det må iverksettes et landsomfattende utbyggingprogram for hurtigladestasjoner med mål om å dekke hele landet innen 2017, som bør starte med minst 500 mill. kroner i forbindelse med revidert statsbudsjett for 2015.

Dette medlem viser til at en klar prioritering gir vesentlig større beløp som kan brukes til jernbane, kollektivtransport og sykkel, samtidig som disse transportformene over tid vil bli mer attraktive enn privatbil.

Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, hvor det økte handlingsrommet blant annet åpner for å øke sykkelsatsingen med over 1 mrd. kroner, bevilgningene til jernbane med ca. 1,5 mrd. kroner, og mer enn 1,5 mrd. kroner til gjennomføring av bymiljøpakkene.

Lokale klimatiltak

Komiteen vil understreke kommunenes og fylkeskommunenes rolle i arbeidet med å redusere klimagassutslippene i Norge. Areal- og transportplanlegging er avgjørende for å minimere trafikkveksten, bidra til effektiv utbygging av kollektivtransport og legge til rette for økt bruk av sykkel og gange til kortere reiser. Kommunale- og fylkeskommunale forbrenningsanlegg kan fase ut fossil energi. Kommune og fylkeskommune har, i likhet med staten, et betydelig potensial for å bruke sin innkjøpsmakt i miljøets tjeneste. Når kommuner og fylkeskommuner kjøper varer og tjenester, bygger og rehabiliterer bygg eller gjør andre viktige disposisjoner, kan det stilles miljøkrav som både reduserer utslippene og bidrar til å skape et marked for og innovasjon og teknologiutvikling innen miljøvennlige produkter og tjenester. Komiteen vil understreke at for mange innkjøp vil det også være økonomisk gunstig for offentlige instanser å vektlegge miljø høyere enn i dag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene har fremmet en rekke tiltak for å forsterke klimaforliket, og legger til grunn at ytterligere tiltak vil bli iverksatt i forbindelse med statsbudsjettene fremover.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet stiller seg uforstående til regjeringens og samarbeidspartienes utsagn om at de forsterker klimaforliket, og anser dette som en retorisk øvelse. Disse medlemmer konstaterer at klimaforliket er uendret. Supplering og eventuell styrking av tiltakene som er beskrevet i forliket, bør skje i et bredere samarbeid mellom partene i forliket.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne understreker at lokalt engasjement er avgjørende for å kutte klimagassutslipp. Mange av de gode klimaløsningene må utvikles lokalt. Kommuner og fylker har en sentral rolle i det lokale klimaarbeidet, men i mange tilfeller har ikke kommunene tilstrekkelig kompetanse til dette arbeidet. Dette medlem mener derfor staten bør finansiere etableringen av flere klima- og miljørådgivere som kan bistå kommunene i dette viktige arbeidet.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gå i samarbeid med fastlandsindustrien for å få på plass en avtale som blant annet skal sørge for at vi tar ut energieffektiviseringspotensialet, utfaser fossil energibruk til varmemål og sørger for innfasing av biokull som innsatsfaktor i prosessindustrien eller andre teknologier som tilsvarende reduserer prosessutslipp.

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med den varslede energimeldingen, implementere EUs energieffektiviseringsdirektiv og fremme forslag om energieffektiviseringsmål og tilhørende virkemidler.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med den varslede energimeldingen, fremme nytt, konkret fornybarmål for perioden 2020–2030–2050 med tilhørende virkemidler.

Forslag fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gi Miljødirektoratet og Oljedirektoratet mandat til å gå gjennom utslippstillatelser, samt øvrige tillatelser og pålegg overfor oljeindustrien, samt stille krav om beste tilgjengelige

teknologi (BAT) for å redusere utslipp og gjennomføre energieffektivisering der det er teknisk mulig.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen redegjøre for hvordan elektrifisering av eksisterende felt kan bidra til å nå klimamålene frem mot 2030 og 2050 i den kommende energimeldingen.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen gjennomgå utslippstillatelser for PFK i industrien for å redusere dem gradvis i retning av beste praksis.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle statlige kjøretøy i 2020 som hovedregel benytter nullutslippsteknologi eller klimanøytralt drivstoff.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med havneeierne lage en helhetlig plan for økt bruk av landstrøm i norske havner, herunder finansiering og virkemidler for å oppnå dette.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen stille miljøkrav til kortbanefly ved anbudsutsettelse.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen innføre strengere miljøkrav til supplyskip som seiler i norsk farvann.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen utvide omsetningspåbudet av biodrivstoff til også å omfatte avgiftsfri diesel.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen sørge for at fossil olje til oppvarming av statlige bygg og bygg staten leier, både grunnlast og topplast, utvikles senest 1. januar 2018.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen legge frem et lovforslag som forbyr bruk av fossil olje og gass som grunnlast og topplast i fjernvarmeanlegg fra 1. januar 2018.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen utarbeide en statlig hydrogenstrategi, og sørge for at støtteordningene til hydrogen opprettholdes i Enova.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen gi Miljødirektoratet og Oljedirektoratet pålegg om å stille krav til nullutslipp av klimagasser i forbindelse med forsyning av energi til alle nye oljeinstallasjoner.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen stille krav i neste anbudsrunde om at alle hurtigruteskip skal kunne benytte landstrøm.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen pålegge alle anløps- havner for Hurtigruten å anlegge landstrøm.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen innfase krav til alle cruiseskip som skal seile i norsk farvann, å kunne motta landstrøm fra 1. januar 2018.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen pålegge havner som skal kunne motta cruiseskip og andre større skip å anlegge landstrømtilbud til alle.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen utvide omsetningspåbudet av biodrivstoff, herunder andre generasjons biodrivstoff fra tre og restavfall, samt biogass til 10 pst. fra 1. januar 2016.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen innføre påbud innen 2020 om at biodrivstoff skal utgjøre 10 pst. av flyselskaps samlede bruk av drivstoff ved innenriksflyvning.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen fortsette omleggingen av bilavgiftene og forsterke utslippsmålet fra 85 g CO₂/km til et mål om at 9 av 10 nye biler som selges i 2020, skal være 0-utslippsbiler, samt at målet settes til 10 g CO₂/km.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen gjennomføre endring i engangsavgiften i energieffektiviserende retning for varebiler og tyngre kjøretøy.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen innføre forbud mot all bruk av fossil olje og gass i fjernvarmeanlegg så snart som mulig og senest fra 1. januar 2018.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med den varslede energimeldingen, legge frem en plan for å erstatte fossil energibruk i Norge med fornybare energikilder.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen snarest legge frem en tverrsektoriell biogasstrategi med utgangspunkt i det faglige grunnlaget fra 2014, med mål om å redusere CO₂-utslippene innen 2020 med 350 000 tusen tonn.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen gjennomgå tiltakene som skisseres i Miljødirektoratets rapport «Faglig grunnlag for videreutvikling av den nasjonale og internasjonale klimapolitikken», og fremme konkrete forslag til hvordan de enkelte tiltakene kan gjennomføres.

Komiteens tilråding

K o m i t e e n har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen legge fram et lovfor- slag som forbyr bruk av fossil olje til oppvarming i husholdninger og til grunnlast i øvrige bygg. Regje- ringen bes også vurdere å utvide forbudet til også å omfatte topplast.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for at kollektiv- trafikken i 2025 som hovedregel benytter null- eller lavutslippsteknologi eller klimanøytralt drivstoff.

III

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med hav- neeierne lage en helhetlig plan for økt bruk av land- strøm i norske havner, herunder finansiering og vir- kemidler for å oppnå dette.

IV

Stortinget ber regjeringen utarbeide en statlig hydrogenstrategi, og sørge for at støtteordningene til hydrogen opprettholdes i Enova.

V

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan fossil energibruk i Norge kan erstattes med

fornybare energikilder som tilpasning til lavutslipps-samfunnet.

VI

Dokument 8:10 S (2014–2015) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Heikki Eidsvoll Holmås, Karin Andersen, Torgeir Knag Fylkesnes og Audun Lysbakken om å følge opp anbefalinger for å nå Norges klimamål i 2020 – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 29. januar 2015

Ola Elvestuen

leder

Nikolai Astrup

ordfører

Vedlegg**Brev fra Klima- og miljødepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 3. november 2014****Svar vedrørende Representantforslag 10 S (2014-2015)**

Jeg viser til representantforslag 10 S (2014-2015) fra stortingsrepresentantene Heikki Eidsvoll Holmås, Karin Andersen, Torgeir Knag Fylkesnes og Audun Lysbakken om å følge opp anbefalinger for å nå Norges klimamål i 2020.

Regjeringens klimapolitikk bygger på et bredt forankret forlik på Stortinget. Regjeringen fører en ambisiøs klimapolitikk. Hovedvirkemidlene i klimapolitikken er avgifter og deltakelse i det europeiske systemet for handel med utslippskvoter innenfor et fastlagt tak for utslipp. Norge innførte CO₂-avgift allerede i 1991. Etter utvidelsen av EUs kvotesystem i 2013 er over 80 pst. av klimagassutslippene i Norge underlagt økonomiske virkemidler. Disse virkemidlene setter en pris på utslipp av klimagasser og bidrar dermed til å endre produksjons- og forbruksmønstre over tid. Avgifter og kvotehandel gir insentiver til at utslippsreduksjonene gjennomføres til lavest mulig kostnad for samfunnet, og til utvikling og bruk av ny teknologi. I tillegg til omsettelige kvoter og avgifter brukes andre virkemidler, som direkte regulering, standarder, avtaler og subsidier av utslippsreduserende tiltak. Satsing på forskning og utvikling er også viktig.

Denne regjeringen har innført og foreslått flere tiltak som styrker klimaforliket, blant annet en mer offensiv satsning på klimateknologi- og næringsutvikling og raskere utfasing av oljefyr i statlige bygg. Også på en rekke andre områder styrker regjeringen klimapolitikken.

Norge yter betydelig klimabistand og støtte til klimatilstand i andre land. Klima- og skogsatsingen er vårt viktigste internasjonale bidrag. I 2014 har Stortinget bevilget nesten 2,8 mrd. kroner til satsingen. I forslaget til statsbudsjett for 2015 er dette økt til 3 mrd. kroner. Regjeringen foreslo i fjor høst å videreføre klima- og skogsatsingen på minst dagens budsjettnivå frem til 2020. Regjeringen har gitt tilsagn om et første bidrag til Det grønne klimafondet på 200 millioner kroner i 2015, og har til vurdering Norges samlede bidrag for perioden 2015-2018. Gjennom Norfund investerer også Norge i fornybar energi i utviklingsland. Bevilgningene til Norfund er foreslått økt med 250 mill. kroner til totalt 1 480 mill. kroner i 2015-budsjettet, hvorav minst halvparten foreslås å gå til fornybar energi.

Forhandlingene om en ny global klimaavtale får mye oppmerksomhet internasjonalt og regjeringen

arbeider for en bred og ambisiøs avtale. I forhandlingene om klimaavtalen som skal gjelde fra 2020 arbeider Regjeringen med utforming av ny indikativ utslippsforpliktelse for Norge. Regjeringen vil sørge for at Stortinget orienteres på egnet måte underveis i prosessen. Et norsk innspill skal sendes inn til klimaforhandlingene i løpet av første kvartal 2015.

Petroleumsnæringen står allerede overfor kraftige virkemidler i klimapolitikken. Den norske olje- og gassindustrien er ilagt både CO₂-avgift og kvoteplikt, og har blant verdens høyeste priser på utslipp av klimagasser. Avgiftssatsen for bruk av naturgass på kontinentalsokkelen er i 2014 på 419 kroner pr tonn CO₂. På toppen av dette kommer en kvotepris på om lag 50 kroner tonnet. Denne virkemiddelbruken gir selskapene sterke økonomiske interesser i å redusere sine utslipp hver dag. Det er beregnet at utslippene i dag er 5 mill tonn lavere per år som følge av karbonprisingen i næringen.

Regjeringen har lagt fram en tidsplan for å øke Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging med 12,75 mrd. kroner ut over ambisjonene i klimaforliket. I 2015 foreslår vi et kapitalinnskudd på 9,25 mrd. kroner til fondet. Dette vil, sammen med helårseffekten av innskuddet i juni 2014, øke avkastningen fra fondet i 2016 med om lag 277 mill. kroner sammenlignet med 2015. Basert på dagens rentenivå vil opptrappingsplanen gi en økt avkastning fra fondet på om lag 700 mill. kroner i 2017 sammenlignet med 2014.

Videre foreslår regjeringen i statsbudsjettet for 2015 å øke miljøteknologiordningen til Innovasjon Norge med 50 millioner kroner, til en samlet bevilgning på 230 millioner kr. Regjeringen vil trappe opp innsatsen til forskning og høyere utdanning om klima, miljø og miljøvennlig energi for å oppnå utvikling av norsk teknologi for verdens klima-, miljø- og energiutfordringer; omstilling til lavutslippssamfunnet; bedre forståelse av klimaendringene og god tilpasning til dem; og en miljøtilpasset samfunnsutvikling. Utvikling av norsk teknologi og omstilling til lavutslippssamfunnet vil bli særskilt prioritert. Dermed styrkes kunnskapsgrunnlaget på en måte som også vil stimulere det grønne skiftet.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til Jernbaneverket med over 9 prosent i 2015 sammenliknet med 2014. Kjøp av persontransport med tog øker til 3,2 mrd. Folk på Østlandet, sør for Trondheim og langs Sørlandsbanen kan se fram til et bedre togtilbud i 2015. Regjeringen foreslår videre en forplik-

tende finansiering av viktige kollektivtransportløsninger i de største byene, fortrinnsvis gjennom å gi statlige investeringstilskudd som dekker 50 pst. av kostnadene. Som en start foreslås 70 millioner kroner til bymiljøavtaler og 25 millioner kroner til planlegging av Fornebubanen i 2015.

Norge har rammebetingelser og en innretning av kjøretøy- og drivstoffavgiftene som fremmer miljøvennlige kjøretøy. Vi foreslår at avgiftsfordelene for nullutslippsbiler videreføres i 2015. Det tas sikte på å kunne presentere en helhetlig gjennomgang av kjøretøy- og drivstoffavgiftene for Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2015. Nivået på omsetningspåbudet for biodrivstoff vurderes fortløpende bl.a. i lys av utviklingen i EUs bærekraftskriterier.

Regjeringen har også nedsatt en grønn skattekommisjon. Utvalget skal vurdere om og hvordan en grønn skatteomlegging kan bidra til bedre ressursutnyttelse og til å oppfylle målene i klimaforliket. Utvalget skal både vurdere omfang og nivå på eksisterende miljøavgifter og om avgiftene virker etter hensikten. Videre skal det vurderes om det kan innføres treffsikre miljøavgifter på nye områder, om noen av de eksisterende bør fjernes, og om det kan/bør gjøres andre treffsikre endringer i skattereglene som kan fremme utvikling og bruk av klimavennlig teknologi. Utvalget skal legge kostnadseffektivitet og prinsippet om at forurenser betaler til grunn og skal slutføre arbeidet innen 1. desember 2015.

Biogasstrategien som etterlyses ble lagt fram 8. oktober 2014, og i budsjettet for 2015 foreslås det

bevilget 10 millioner kroner til oppfølging av biogasstrategien gjennom tilskudd til pilotanlegg og forskning. Vi foreslår også oppstart av en pilotordning for planting av skog som klimatiltak, med en bevilgning på 3 millioner kroner i 2015.

På energiområdet vil denne regjeringen blant annet innføre forbud mot fyring med fossil olje i husholdninger og til grunnlast i øvrige bygg. Vi vil fase ut fyring med fossil olje som grunnlast i statlige bygg innen 2018, herunder fase ut fyring med fossil olje som grunnlast i Statsbyggs eiendommer innen utgangen av 2016. Videre vil vi utvide og endre Enovas tilskuddsordning til enøk-tiltak i husholdninger.

Norge har store energiressurser og god tilgang på fornybar energi. Det er viktig at disse ressursene forvaltes til beste for samfunnet og på en slik måte at hensynet til natur, miljø og klima ivaretas.

I Sundvolden-plattformen har vi varslet en gjennomgang og vurdering av virkemiddelbruken på flere områder i energipolitikken. Vi har nå startet arbeidet med en stortingsmelding som skal skissere de langsiktige perspektivene og utfordringene for norsk energiforsyning. Regjeringen ønsker en helhetlig tilnærming i energipolitikken, der energiforsyning, klimautfordringer og næringsutvikling ses i sammenheng. Stortingsmeldingen vil således legge opp til en bred gjennomgang av energipolitikken og vil blant annet belyse sentrale temaer som påvirker innenlandsk produksjon og forbruk av energi.

Samlet utgjør dette et bredt sett av tiltak som denne regjeringen har gjennomført eller foreslått som ledd i å styrke et bredt forankret klimaforlik.

